

3. veiðileyfi og aflaheimildir

3.1 Veiðileyfi

Í lögum um stjórn fiskveiða er kveðið á um að skip þurfi almennt veiðileyfi eigi því að vera heimilt að stunda veiðar í atvinnuskyni við Ísland. Almenn veiðileyfi eru tvenns konar, veiðileyfi með aflamarki og veiðileyfi með króka-aflamarki. Auk almenns veiðileyfis eru gefin út sérveiðileyfi á skip fyrir tilteknar veiðar sem óheimilt er að stunda nema með sérleyfi. Á þetta t.d. við um veiðar á deilistofnum, veiðar með dragnót og veiðar á grásleppu. Í örfáum tilvikum eru veiðar háðar sérstöku leyfi Fiskistofu án þess að skilyrt sé að skip hafi almennt veiðileyfi. Þetta á t.d. við um frístundaveiðileyfi, veiðar á tegundum sem einungis veiðast utan íslenskrar lögsögu og strandveiðar.

Tafla 3.1 sýnir fjölda almennra leyfa til veiða í atvinnuskyni. Þar má sjá að fækkað hefur leyfum til veiða með krókaflamarki sem og leyfum til veiða með aflamarki. Nokkur aflamarksleyfi voru felld niður þar sem skip

hafði ekki stundað veiðar undanfarandi 12 mánuði auk þess sem 14 skip voru flutt úr aflamarkskerfinu yfir í krókaaflamarkskerfið og níu skip flutt frá krókaflamarkskerfinu. Heildarfjöldi leyfa er því minni nú en fyrra ár. Nú eru almennu veiðileyfin samtals 1.177 en fiskveiðiárið 2016/2017 voru þau 1.244.

Heildarfjöldi sérveiðileyfa kemur fram í töflu 3.2. Árið 2018 fækkaði leyfum til strandveiða nokkuð en voru 557 árið 2018 í stað 607 árið á undan. Eins varð fækkun á útgefnum makrilleyfum 2018 eins og undanfarin ár.

Á grundvelli samninga sem íslensk stjórnvöld gera við önnur ríki um gagnkvæmar heimildir til veiða eru gefin út veiðileyfi til erlendra fiskiskipa til veiða í íslenskri lögsögu. Í töflu 3.3 má sjá fjölda leyfa sem gefin hafa verið út til erlendra skipa á árunum 2014 til 2018. Fjöldi veiðileyfa til erlendra skipa hefur verið nokkuð svipaður undanfarin ár.

3.1 Fjöldi almennra veiðileyfa

Fiskveiðiár:	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aflamarksskip	459	428	401	400	377
Krókaaflamarksbátar	868	892	861	844	800
Alls fjöldi leyfi til veiða í atvinnuskyni:	1.327	1.320	1.262	1.244	1.177

3.2 Tegundir og fjöldi sérveiðileyfa

Fiskveiðiár:	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Grásleppuveiðileyfi	224	324	243	259	221
Rauðmagaveiðileyfi krókabáta	10	16	10	7	3
Dragnótaveiðileyfi	57	53	47	51	50
Innfjarðarækjuveiðileyfi	18	17	19	11	
Ígulkeraveiðileyfi	3	5	5	5	5
Strandveiðileyfi	650	641	670	607	557
Frístundaveiðileyfi án aflaheimilda	3	2	1	12	11
Frístundaveiðileyfi með aflaheimildum	45	42	40	39	39
Leyfi til sæbjúgnaveiða	9	7	11	15	12
Síldveiðar með vörpu	24	18	22	19	
Úthafskarfaveiðileyfi á Reykjanes hrygg	10	6	6	5	4
Rækjuveiðar í Barentshafi	1	1	1		
Veiðar á djúpsjávartegundum á veiðsvæði NEAFC	1	1			
Rækjuveiðileyfi á Flæmingjagrunni				1	
Leyfi til veiða úr norsk-ísl. síldarstofninum	18	20	18	21	19
Leyfi til veiða á norsk-ísl. síld í norskri lögsögu	5				
Gulllaxveiðileyfi	20	21	15	19	
Kolmunnaveiðileyfi	20	22	15	20	20
Makrílveiðar	267	173	131	107	74
Þorskveiðar í norskri lögsögu	10	9	8	9	9
Þorskveiðar í rússneskri lögsögu	7	7	8	7	4
Túnfiskveiðileyfi með línu	1	1	1	1	
Túnfiskveiðileyfi með sjóstöng	3	3			
Beitukóngsveiðileyfi		5	6	4	3
Krabbaveiðar í Faxaflóa		3	5	3	3
Veiðar á kúfiskel		1	1	2	6
Fjöldi sérveiðileyfa	1.406	1.398	1.283	1.224	1.040

3.3 Fjöldi veiðileyfa erlendra skipa í íslenskrri lögsögu

Tegund veiðileyfis	2014	2015	2016	2017	2018
Kolmunnaveiðileyfi	11	11	11	14	12
Loðnuveiðileyfi	81	82	82	83	82
Línu- og handfæraveiðileyfi	23	24	23	25	22
Leyfi til veiða úr norsk-íslenska síldarstofninum	11	12	12		14
Fjöldi veiðileyfa erlendra skipa	126	129	128	122	130

3.2 Aflaheimildir

Ráðherra sjávarútvegsmála ákveður ár hvert leyfilegan heildarafla kvótabundinna tegunda. Á grundvelli þeirrar ákvörðunar úthlutar Fiskistofa aflamarki til einstakra skipa í samræmi við aflahlutdeild skips. Áður en til úthlutunar kemur er ákveðið hlutfall dregið af leyfilegum heildarafla hverrar kvótabundinnar tegundar. Hlutfallið var 5,3% fyrir fiskveiðiárið 2017/2018 eins og árið á undan. Þeim aflaheimildum sem eftir standa í þorski, ýsu, ufsa, steinbít, gullkarfa, keilu og löngu er ráðstafað til sérstakra úthlutana, s.s. byggðakvóta, strandveiða og skel- og rækjubóta. Úthlutanir af þessu tagi má sjá í töflu 3.4. Aðrar tegundir, eða það sem umfram er, eru boðnar útgerðum í skiptum fyrir þorsk, ýsu, ufsa og steinbít. Skiptin fara fram á tilboðsmarkaði Fiskistofu sem almennt er haldinn í upphafi hvers mánaðar.

Auk úthlutunar aflamarks annast Fiskistofa úthlutun á ýmsum viðbótaraflaheimildum, s.s. byggðakvóta, sérstökum heimildum til frístundafiskiskipa og skel- og rækjubótum eins og sjá má í töflu 3.4.

Aflamark

Á heimasíðu Fiskistofu má sjá upplýsingar um heildaraflamark hvers fiskveiðiárs frá fiskveiðiarinu 2000/2001. Þorskafla til aflamarks á Íslandsmiðum fiskveiðiárið

2017/2018 var rúmlega 213 þúsund tonn og aflamarkið nam samtals rúmlega 213,5 þúsund tonnum. Rúm 13 tonn voru nýtt til tegundatilfærslu og voru rúmlega 8.000 tonn veidd af heimildum næsta fiskveiðiárs.

Flutningur aflaheimilda

Nokkuð er um að aflaheimildir, aflamark og aflahlutdeildir séu fluttar á milli skipa. Í fyrra tók Fiskistofa í notkun rafrænt millifærslukerfi sem gerir útgerðum kleift að millifæra aflamark milli eigin skipa sem og til skipa óskyldra aðila. Innleiðing gekk vel og fer nú stór hluti millifærslanna fram rafrænt. Fiskistofa annast ávallt flutning aflahlutdeilda og jókst fjöldi tilkynninga í samanburði við síðasta ár. Þetta má sjá í töflu 3.5 sem sýnir fjölda tilkynninga um flutning aflahlutdeilda og aflamarks. Í töflunni má sjá upplýsingar um heildarfjölda millifærslna á aflamarki milli skipa, fjölda rafrænna millifærslna milli eigin skipa útgerðar og flutning aflamarks þar sem eigendur skipta til baka þeim 5,3% sem haldið var frá við úthlutun. Enn fremur sýnir taflan fjölda millifærslna þar sem aflamark var flutt úr króka-aflamarkskerfinu yfir í aflamarkskerfið í jöfnum skiptum.

Í töflu 3.6 eru upplýsingar um flutning aflahlutdeilda milli fiskiskipa sl. fimm fiskveiðiárs. Vakin er athygli á að þetta eru veltutölur sem þýðir að sömu aflahlutdeildir eru taldar í hvert skipti sem þær eru fluttar enda þótt

3.4 Viðbótaráúthlutanir skv. lögum nr. 116/2006

Fiskveiðiár:	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Rannsóknnaafli skv. 1. mgr. 3. gr. laga nr. 116/2006	1.359	3.033	2.631	3.098	3.486
Byggðakvóti skv. 2. tl. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 116/2006	6.470	6.281	5.523	4.344	5.331
Rækjubætur skv. 1. tl. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 116/2006	664	687	601	586	859
Skelbætur skv. 1. tl. 1. mgr. 10. gr. laga nr. 116/2006	1.185	983	983	983	1.183
Þorskeldi skv. bráðabirgðaákvæði nr. I við lög nr. 116/2006	110	61	32	28	
Frístundakvóti skv. bráðab. ákvæði IX við lög nr. 116/2006	254	132	213	216	199
Skötuselur skv. bráðab. ákvæði VIII við lög nr. 116/2006					
Sumargotssíld skv. bráðab. ákvæði VIII við lög nr. 116/2006	181	11		2	
Samtals:	10.223	11.188	9.983	9.257	11.058

Magn í þorskigildistönnum

3.5 Fjöldi tilkynninga um flutning aflaheimilda

Fiskveiðiár:	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Aflahlutdeildir	268	258	206	208	247
Aflamark	10.093	9.295	9.339	7.875	8.538
þar af flutt rafrænt	2.566	2.440	3.067	2.529	5.350
þar af flutt vegna skerðinga	180	213	225	127	118
þar af jöfn skipti milli aflamarks og krókakerfis	45	165	119	114	97
Tilkynningar alls:	10.349	9.553	9.545	8.083	8.785

Þær séu fluttar milli skipa oftar en einu sinni. Þarna má sjá að flutningu aflahlutdeilda í flestum tegundum er sambærilegur og á fyrra ári.

Þá koma fram í töflu 3.7 sundurliðaðar upplýsingar um flutning aflamarks á fiskveiðiárinu 2017/2018.

3.6 Flutningur hlutdeilda milli skipa

Fiskveiðiár:	2013/2014	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Þorskur	13,9%	8,7%	11,5%	26,8%	23,2%
Ýsa	18,1%	10,2%	13,0%	24,6%	20,9%
Ufsi	16,8%	5,9%	12,2%	25,2%	22,3%
Gullkarfi	14,8%	4,6%	5,8%	26,4%	25,9%
Djúpkarfi	14,6%	1,1%	3,8%	39,6%	36,7%
Litli karfi	10,2%	0,1%	0,0%	6,2%	45,9%
Langa	7,9%	6,6%	12,5%	13,6%	26,3%
Blálanga	10,9%	2,7%	9,4%	4,1%	19,9%
Keila	3,9%	4,8%	13,7%	6,8%	23,7%
Steinbítur	18,6%	11,5%	18,7%	15,6%	37,5%
Skötuselur	7,6%	5,4%	10,2%	8,4%	13,1%
Gulllax	18,6%	0,0%	0,5%	26,6%	46,8%
Grálúða	12,1%	0,2%	4,5%	40,0%	23,2%
Skarkoli	10,6%	10,8%	8,3%	12,6%	17,1%
Þykkvalúra	10,9%	9,1%	9,6%	15,5%	17,2%
Langlúra	5,9%	6,3%	21,2%	16,0%	11,5%
Sandkoli	13,2%	12,6%	14,8%	14,8%	14,0%
Skráplúra	8,1%	4,0%	20,4%	7,0%	12,0%
Síld	27,5%	8,5%	31,5%		
Loðna	21,0%	22,9%	41,8%	5,3%	4,8%
Humar	5,1%		12,4%	5,9%	0,0%
Úthafsækja		39,9%	25,6%	34,0%	12,5%
Arnarfjarðarrækja	0,0%		25,0%		75,0%
Húnaflóarrækja	43,0%	17,8%	12,0%		4,4%
Rækja í Ísafjarðardjúpi	33,9%	0,4%	15,8%	13,7%	27,5%
Skagafjarðarrækja	50,0%		25,0%		12,5%
Öxarfjarðarrækja	0,0%	50,0%	50,0%		
Skjálfandarækja	0,0%	33,3%			
Snæfellsnesrækja		39,9%	29,7%	35,6%	15,5%
Eldeyjarækja	15,4%		15,4%	7,7%	23,1%
Arnarfjarðarskel	0,0%		20,0%		80,0%
Breiðafjarðarskel	0,0%	40,7%	4,3%	74,7%	
Húnaflóaskel	25,0%	62,5%		50,0%	
Skel í Ísafjarðardjúpi	25,0%				
Úthafskarfi	14,1%		9,0%	32,2%	37,0%
Kolmunn	21,3%	57,0%	1,8%	19,2%	
Norsk-íslensk síld	29,4%	42,2%	12,2%	4,3%	
Flæmingjarækja	2,0%	6,3%	6,7%	36,6%	
Þorskur – norsk lögsaga	18,5%	4,3%	6,9%	38,1%	27,6%
Þorskur – rússnesk lögsaga	18,5%	10,4%	6,9%	44,2%	32,4%

Hlutfall af heildaraflahlutdeild. Um veltutölur er að ræða.

3.7 Heildarflutningur aflamarks milli fiskiskipa

Fisktegund:	Millifært			2017/2018 Samtals	Fiskveiðárið 2016/2017 Samtals	Fiskveiðárið 2015/2016 Samtals
	Milli skipa í eigu sama aðila	Milli skipa í eigu mismunandi aðila	Jöfn skipti milli aflamarks og krókaflamarks			
Porskur	52.156	60.742	2.143	115.041	91.444	86.622
Ýsa	13.934	16.059	2.045	32.038	28.692	22.673
Ufsi	22.289	22.724	64	45.077	34.495	36.111
Karfi/gullkarfi	18.596	10.206		28.802	24.282	26.720
Langa	2.824	2.476	10	5.310	5.101	8.267
Blálanga	680	170		850	664	2.205
Keila	1.490	579		2.070	1.182	1.689
Steinbítur	3.863	5.276	12	9.151	10.275	8.206
Skötuselur	479	366		845	718	952
Gulllax	5.341	1.226		6.568	3.853	2.687
Grálúða	5.191	11.252		16.443	13.468	8.589
Skarkoli	3.028	4.478		7.506	5.788	6.495
Þykkvalúra	598	710		1.308	989	1.290
Langlúra	457	494		951	1.177	1.269
Sandkoli	227	152		379	469	461
Skráplúra				1		
Síld	10.247	8.062		18.309	19.538	25.137
Loðna	20.094	12.181		32.275	54.176	14.768
Kolmunni	41.092	66.850		107.942	106.383	20.154
Norsk-íslensk síld	4.182	11.577		15.759	17.592	12.551
Humar	271	49		320	288	306
Úthafs rækja	1.061	2.287		3.348	2.884	4.526
Þorskur - NL	2.554	1.183		3.737	3.488	4.301
Þorskur - RU	410	2.000		2.409	3.519	4.137
Ýsa - meðafli - RU	36	155		191	315	402
Arnarfjarðarrækja	0	18		18	62	75
Rækja í Djúpi	114	139		253	208	335
Rækja í Skjálfanda						45
Rækja við Snæfellsnes	90	371		461	643	843
Litli karfi	283	3		285	544	709
Eldeyjar rækja						186
Úthafs karfi innan	927	74		1.001	1.546	1.935
Djúpkarfi	9.229	5.112		14.341	12.851	9.235

Ofangreindar tölur miðast við lestir og slægðan fisk þar sem það á við. Um veltutölur er að ræða.

3.8 Aflamarksskipti á tilboðsmarkaði (tonn)

Tegund	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Þorskur	-2.420	-8.008	-8.338
Ýsa	-2.335	-726	-712
Ufsi	0	-249	0
Karfi/gullkarfi	2.570	1.167	815
Langa	636	0	0
Blálanga	100	86	83
Keila	143	0	0
Steinbítur	-612	-481	0
Skötuselur	48	34	41
Gulllax	424	418	493
Grálúða	604	660	660
Skarkoli	317	357	346
Þykkvalúra	63	53	63
Langlúra	53	54	54
Sandkoli	25	24	24
Skráplúra		0	
Síld	3.804	3.339	2.052
Loðna	5.316	10.391	9.834
Kolmunni	8.669	12.492	15.529
Norsk-íslensk síld	2.437	5.456	3.837
Humar	25	21	19
Úthafsækja	212	217	265
Þorskur - NL	366	364	317
Þorskur - RU	229	228	198
Arnarfjarðarrækja	13	9	0
Rækja í Djúpi	37	26	17
Rækja við Snæfellsnes	43	37	23
Litli karfi	80	79	79
Eldeyjarrækja	0		
Úthafskarfi innan	140	123	107
Djúpkarfi	530	685	625
Makrill		8.929	7.143
Innheimt á tilboðsmarkaði í ÞÍG	5.775	9.267	9.100
Útdeilt á tilboðsmarkaði í ÞÍG	9.532	11.472	10.258
Halli í skiptum á tilboðsmarkaði í ÞÍG	-3.757	-2.205	-1.157
Hlutfallslegur halli í skiptunum	39%	19%	11%